

**VESTFOLD OG
TELEMARK**
fylkeskommune

Klimanettverk i Vestfold og Telemark

Prosjektplan for etablering
Behandles i Fellesnemda 25. juni 2019

Innhold

1. Innledning.....	4
1.1 Bakgrunn	4
2. Mål og forutsetninger	5
2.1 Mål	5
2.1.1 Arbeidsgruppas foreslåtte mål for klimanettverket	5
2.1.2 Mål for Klimapartner-nettverkene.....	6
2.1.3 Resultatmål for etableringen av nettverket	6
2.2 Forutsetninger	7
3. Organisering og medvirkning	8
4. Framdrift	9
5. Resultater fra fase 1.....	10
5.1 Innspill fra medvirkningsarenaer	10
5.1.1 Dialogmøter med eksisterende klimanettverk.....	10
5.1.2 Strategiseminar i Vestfold klima- og energiforum	11
5.1.3 Innspillskonferanse i regi av klimanettverksprosjektet	13
6. Anbefalinger til fase 2	17
6.1 Organisering/styringsmodell for nettverket.....	17
6.1.1 Nettverksmodell	17
6.1.2 Styringsgruppe.....	18
6.1.3 Organisatorisk forankring og lokalisering	19
6.1.4 Partnere i det nye nettverket.....	20
6.2 Kobling til andre eksisterende nettverk	21
6.3 Arbeidsoppgaver i klimanettverket	21
6.3.1 Prioriterte temaer	22
6.4 Økonomiske forutsetninger for drift av nettverket	23
6.4.1 Budsjett for drift.....	23
7. Vedlegg	25
7.1 Oppsummering fra dialogmøter	25
7.1.1 Dialog med No Waste!.....	25

7.1.2 Dialog med Industrial Green Tech.....	26
7.1.3 Dialog med Bygg i tre	27
7.2 Innspill fra workshop på VKEFs strategiseminar	28
7.3 Innspillskonferanse i klimanettverksprosjektet	28
8. Referanser.....	29

1. Innledning

Fra 2020 blir Vestfold og Telemark slått sammen til én stor region med 420 000 innbyggere fordelt på 23 kommuner. En av de mest komplekse utfordringene regionen vil stå overfor, er å nå de nasjonale klimamålene og bli et klimatilpasset lavutslippssamfunn. Slike utfordringer krever mobilisering og samordnet innsats på tvers av sektorer og aktører. Et viktig virkemiddel for å oppnå dette er nettverkssamarbeid og partnerskap.

Fylkeskommunene har tatt initiativ til å etablere et felles klimanettverk for Vestfold og Telemark. Målet er å utvikle kompetanse og løsninger som fremmer grønn omstilling, dele erfaringer og gjennom dette bidra til å oppnå regionale og nasjonale klimamål. Nettverkssamarbeid og partnerskap kan gi grunnlag for at ulike aktører får utfordret sine problem- og løsningsforslag og at aktørene finner samarbeidsmuligheter de tidligere ikke har sett.

Samhandling som forutsetning for regional utvikling er et viktig tema i dokumentet «Ditt og mitt Vestfold og Telemark», som utgjør kunnskapsgrunnlaget for regional planstrategi for den nye regionen. Gjennom dette fremheves betydningen av partnerskap og nettverksbygging for Vestfold og Telemark fylkeskommunes virksomhet.

1.1 Bakgrunn

I møte i Fellesnemnda for Vestfold og Telemark 26. februar 2019 (sak 21/19) ble det vedtatt at prosjektleder skal utarbeide et mer detaljert grunnlag for etablering av et nytt klimanettverk, som inkluderer organisering/styringsmodell, kobling til andre eksisterende nettverk og økonomiske forutsetninger for drift av nettverket. Videre skal etablering av et klimanettverk følges opp som ledd i arbeidet med budsjett- og økonomiplan for den nye fylkeskommunen.

Dette er prosjektplanen for etablering av et nytt felles klimanettverk i Vestfold og Telemark, inkludert organisering og drift av nettverket. Prosjektplanen bygger bl.a. på saken i Fellesnemnda 21/19, dialogmøter med andre nettverk, strategisamling i Vestfold klima- og energiforum, samt innspillskonferanse 7. mai 2019.

2. Mål og forutsetninger

2.1 Mål

For nettverket er det definert et sett med mål som er utarbeidet av arbeidsgruppa bestående av Vestfold og Telemark fylkeskommuner og Vestfold klima- og energiforum. Som en overbygning for disse nettverksmålene, ligger bærekraftsmål nr. 13 og 17 og de nasjonale målene om klimagassreduksjon og klimatilpasning som er satt i Klimaloven.

Bærekraftsmål nr. 17 og fylkesordførerne i Vestfold og Telemark fylkeskommuner, hhv Rune Hogsnes og Sven Tore Løkslid på det første fellesnemdsmøtet for den nye regionen.

Dersom nettverket blir Klimapartner, som anbefalt i kapittel 6, vil også Klimapartneres mål ligge til grunn for klimanettverket. Disse er noe mer overordnede, og er ikke i konflikt med arbeidsgruppas foreslåtte mål.

2.1.1 Arbeidsgruppas foreslåtte mål for klimanettverket

Regionalt hovedmål:

Et nytt felles klimanettverk i Vestfold og Telemark skal være en samarbeidsarena for godt klima- og miljøarbeid i offentlige og private virksomheter i regionen

Regionalt delmål;

- Klimanettverket skal være en relevant partner for private og offentlige virksomheter som vil prioritere et godt klima- og miljøarbeid

- Klimanettverket skal være en veileder og pådriver for at bedrifter og kommuner i regionen setter seg klima- og energimål
- Klimanettverket skal skape åpne møteplasser for samarbeid, nyskaping og kompetanseheving
- Klimanettverket skal vise frem de beste virksomhetene/eksemplene i regionen gjennom nettsider og ulike arrangementer og med prioritet på nettverkets partnere
- Klimanettverket skal samle, systematisere og dele kunnskap og gode eksempler fra verden utenfor

2.1.2 Mål for Klimapartner-nettverkene

Dersom det vedtas organisering etter klimapartnermodellen, vil Klimapartnerne sin visjon og mål også gjelde for klimanettverket i Vestfold og Telemark.

Felles visjon for Klimapartnerne i Norge:

Alle regioner i Norge lykkes med grønn omstilling for å nå 1,5 graders-målet

Hovedmål for Klimapartnerne i Norge:

Klimapartnerne nettverkene skal være effektive akseleratorer for å skape grønne og mer konkurransedyktige regioner

Felles delmål for Klimapartnerne i Norge:

Klimapartnerne nettverk reduserer klimagassutslipp systematisk og stimulerer til grønn samfunns- og næringsutvikling sammen med våre partnere

2.1.3 Resultatmål for etableringen av nettverket

Resultatmål/ leveranser fase 1

- Definere organisering/styringsmodell for nettverket
- Definere kobling til andre eksisterende nettverk
- Definere økonomiske forutsetninger for drift av nettverket
  - Utarbeide overordnet budsjett for drift

Resultatmål/ leveranser fase 2

- Etablering av klimanettverk i Vestfold og Telemark innen 010120
- Aktivitetsprogram for nettverket vedtatt i styret

2.2 Forutsetninger

Føringer

- Nasjonale og internasjonale klimamål vil, kombinert med satsinger i de regionale klimaplanene for Vestfold og Telemark, gi føringer for aktivitetene i klimanettverket
- Hva partnerne (bedrifter, kommuner og organisasjoner) ønsker og har behov for. Klimanettverksrapporten fra Bergfald Miljørådgivere (2018) dokumenterer forventinger i Telemark

Ressurser

- Arbeidsgruppe for klimanettverk, fase 1
  - 4 personer fra avdeling for regional utvikling i Vestfold og Telemark fylkeskommuner
  - 1 representant fra Vestfold klima- og energiforum
  - Disse medarbeiderne må regne med tidsbruk på ca. 10-20% av full stilling frem til 010619
- Prosjektleder for klimanettverk, fase 2
  - Stilling må lyses ut før sommerferien, med søknadsfrist medio august 2019
- Ressurser til medvirkning og eventuelt analysearbeid
- Prosesskostnader i fase 1 dekkes av midler satt av til tiltak i de regionale klimaplanene og/eller regionsammenslåingsmidler
- Tildelte Klimasatsmidler brukes til aktiviteter og arbeidsinnsats i fase 2

Kritiske suksessfaktorer

Fase 1:

- Tilstrekkelig deltakelse fra aktuelle nettverkspartnere er vesentlig for å oppnå et godt resultat og god forankring
  - Tiltak for å sikre dette: Vilje til prioritering i fylkeskommunen
- Tilstrekkelig kapasitet i fylkesadministrasjonen må være på plass
  - Tiltak for å sikre dette: God kommunikasjon og formidling overfor partnere

Fase 2:

- Ansettelse/innleie av prosjektleder fra høsten 2019
  - Tiltak for å sikre dette: Avsetting av ressurser internt

3. Organisering og medvirkning

Prosjekteier:	Fellesnemda i Vestfold og Telemark
Prosjektansvarlig (PA):	Prosjektleder Jan Sivert Jøsendal
Prosjektleder (PL):	NN – ansettes/leies inn fra høsten 2019
Sekretariat:	2 personer: NN - ansettes/leies inn fra høsten 2019 NN - ansettes/leies inn fra vår 2020
Styringsgruppe:	Etableres høsten 2019, basert på Regionalt partnerskap
Prosjektgruppe:	Live Rud og Christina Beisland fra Vestfold fylkeskommune, seksjon for næring og miljø Marianne Haukås og Fredrik Eikum Solberg fra Telemark fylkeskommune, team næring og innovasjon Benjamin Myklebust Rød, daglig leder for Vestfold klima- og energiforum
Referansegruppe	Medlemmer i styringsgruppa for klimaplanen i Telemark Styret i Vestfold klima- og energiforum Leder for Bygg i tre-nettverket Prosjektleder for arena-klyngen Industrial Green Tech Leder for næringsklyngen No Waste!
Medvirkning fra:	Aktuelle offentlige og private partnere i regionen Partnere i Vestfold klima- og energiforum Ledelse og partnere i de andre eksisterende klimanettverkene i regionen

Gjennom medvirkning i form av dialogmøter og innspillskonferanser, skal det avklares forventninger til mål, organisering og nettverksmodell, kobling til andre klimanettverk, samt aktiviteter og klimambisjoner.

4. Framdrift

Tabell 1: Aktiviteter for prosjektets to faser. Tidsbruk er angitt med grønn farge. Fase 1 avsluttes i juni, mens fase 2 avsluttes 31. desember 2019. Ingen aktiviteter er planlagt i ferie-måneden juli.

FREMDRIFTSPLAN 2019										
Aktivitet	Fase 1: Prosjektplanlegging					Fase 2: Etablering				
	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Dialog med andre klimanettverk										
Medvirkning partnere (strategikonf.)										
Innspillskonferanse										
Utarbeide prosjektplan og anbefaling										
Engasjere prosjektleder (+ 1 rådgiver)										
Behandling utfordringsnotat										
Etablere styringsgrup.										
Definere prinsipper og krav										
Invitere partnere										
Kobling til andre klimanettverk										
Behandling av budsjett- og økonomiplan										
Aktivitetsplanlegging										

5. Resultater fra fase 1

5.1 Innspill fra medvirkningsarenaer

5.1.1 Dialogmøter med eksisterende klimanettverk

Felles forventninger til det nye nettverket

Det ble gjennomført bilaterale dialogmøter med de tre eksisterende klimanettverkene i Vestfold og Telemark; No Waste!, Industrial Green Tech og Bygg i tre, i perioden fra 30. mars til 8. april 2019. I møtene hadde vi en dialog med de eksisterende nettverkene om:

- Felles muligheter og utfordringer med det nye nettverket
- Forventninger til det nye nettverket
- Mulig samarbeid med det nye nettverket

Dialogmøte med Bygg i tre i Fyresdal. F.v.: Fredrik Eikum Solberg, Kristin Vedum, Marianne Haukås, Christina Beisland og Benjamin Rød. Foto: Marianne Haukås

Se oppsummering fra dialogmøtene i kapittel 7. 1. Den overordnede tilbakemeldingen fra nettverkene var positiv, og de hadde følgende felles forventninger til det nye nettverket:

1. **Samarbeid om klimaregnskap:** Det var en felles forventning om at det nye klimanettverket skal bidra med kompetanse, kursing og samarbeid om klimaregnskap for nettverkets partnere. Klimaregnskapet bør følge en standardisert metode som oppfyller statlige reguleringer og forventninger, samt at nettverket bør utvikle gode indikatorer.
2. **Formidling av relevant regelverk:** Det var et felles ønske om at et slikt nettverk, med utspring i det offentlige, skal ha ansvar for å ha oversikt over og formidle krav og forventninger i regelverket knyttet til klima. Dette er avgjørende for at medlemmene/partnerne skal kunne være i forkant og ha mulighet til å oppfylle eventuelle nye krav.
3. **Bidra til myndighetspåvirkning:** En annen rolle det nye nettverket er forventet å ta, er å være en felles stemme mot politikere – lokalt, regionalt og nasjonalt. Ved samordning av innspill fra eksisterende nettverk og det nye nettverket, vil vi ha større mulighet til myndighetspåvirkning om rammebetingelser.
4. **Koble kommuner og næringsliv:** Det var en forventning om at det nye nettverket skal koble kommunenes behov og innkjøp med næringslivets kompetanse innen bærekraft og grønne løsninger. De eksisterende nettverkene har enten et begrenset antall kommunale medlemmer eller ingen bedriftsmedlemmer, og det er derfor et ønske om tilgang til både kontaktnett og møteplasser mellom kommuner og bedrifter.

Konkret forslag til formalisert samarbeid

De tre eksisterende klimanettverkene var positive til å formalisere samarbeidet med det nye nettverket gjennom en erklæring om at vi støtter hverandre og samarbeider om aktiviteter, markedsføring og konkrete prosjekter der det er hensiktsmessig. I en slik erklæring er rolleavklaring og ansvarsfordeling viktig. No Waste!, Industrial Green Tech og Bygg i tre ønsker å være komplementære og samarbeide tett med det nye nettverket. Videre var det enighet om å lage en klar strategi for kommunikasjon der vi viser frem samarbeidet om å få til det grønne skiftet.

Bygg i tre som interkommunalt nettverk var åpen for en mulig fremtidig sammenslåing med det nye nettverket. I denne sammenheng er det også viktig å vurdere den regionale Tredriver-rollen (Innovasjon Norge-finansiert) inn mot nettverket.

5.1.2 Strategiseminar i Vestfold klima- og energiforum

Vestfold klima- og energiforum (VKEF) arrangerte et seminar om framtida for forumet i en ny region. Forutsetningene og bakteppet for forumet er endret siden det ble opprettet for over ti år siden. Vestfold fylkeskommune, og Fylkesmannen i Vestfold har vært de to viktigste aktørene i forumet siden starten, og har vært i/er i hver sin sammenslåingsprosess. Telemark fylkeskommune har i tillegg utredet et klimanettverk, der Vestfold klima- og energiforum trekkes fram som et naturlig utgangspunkt for et nytt, felles samarbeid.

Deltakere på seminaret var dagens representerte aktører i styret i VKEF (med telemarksvinkling), eksisterende partnere i VKEF, potensielle nye partnere i Telemark og Vestfold og relevante organisasjoner. Under er det oppsummert forventninger til det nye nettverket lagt frem i presentasjoner fra hhv Sandefjord kommune, NHO og Fylkesmannen i Vestfold og Telemark. Seminaret ble avsluttet med en workshop for få ytterligere innspill til prosessen for å skape et nytt klimanettverk for Vestfold og Telemark fra 2020. Se oppsummering fra seminarets workshop i kapittel 7. 2.

Kommunens forventninger til et nytt klimanettverk

- At alle kommunene er medlemmer
- Kilde til økt kunnskap, og de gode eksemplene
- Løsninger for klimavennlig bygg, transport, landbruk
- Bidrag til klimaplaner, klimaregnskap, klimabudsjett
- Flere private partnere, for et bredere nettverk
- Bidra til større fokus på miljøledelse i kommunene og forankring i politisk og administrativ toppledelse

Næringslivets (NHOs) forventninger til et nytt klimanettverk

- Tett kontakt med NHO og landsforeninger
- Støtte mål som kan være relevant for næringslivet i regionen
  - Etablering av CO₂-fond med miljøavtale
  - Realisering av fullskala CO₂-håndtering
- Bidra til at naturgitte fortrinn brukes til å øke verdiskapingen
- Bidra til å maksimere verdien av våre ressurser hensyntatt togradersmålet
- Støtte til å innfri strammere klimaforpliktelser
- Støtte til å oppnå raskere teknologi-/markedsskifte
- Støtte til å redusere klimarisiko i næringslivet

Fylkesmannens forventninger til et nytt klimanettverk

- Fylkesmannen i Vestfold har vært vertskap for sekretariatet, og de gode erfaringene fra dette arbeidet bør vektlegges i den videre planleggingen. Det har gitt synergier med vårt kjerneoppdrag på klimaområdet og et sterkere fagmiljø både for oss og for nettverket
- At nettverkssamarbeidet skal fortsette å gi synergier med vårt kjerneoppdrag på klimaområdet, samt styrke fagmiljøet både for oss og for nettverket
- Klimanettverket bør kobles mot Fylkesmannens oppdrag med å:
  - Veilede og følge opp kommunenes klimaplaner
  - Formidle rundt arealbruk og transportbehov, avskoging, mm.
  - Synliggjøre skog og trevirke i klimasammenheng
  - Redusere utslipp fra jordbruket
  - Bidra til at klima- og miljøhensyn og klima- og miljødata blir formidlet, forankret og integrert i alle sektorer

5.1.3 Innspillskonferanse i regi av klimanettverksprosjektet

Det ble holdt en åpen innspillskonferanse 7. mai. Der ble mulige rammer for det fremtidige nettverket presentert, sammen med erfaringer fra Vestfold klima- og energiforum og Klimapartnere. Målet var å få innspill fra og oppnå forankring av rammene hos deltakerne på konferansen. Statlig, regional og kommunal sektor i begge fylkene var representert, sammen med næringslivet, virkemiddelapparatet, kunnskapsmiljø og frivillige organisasjoner.

Forventninger til nettverket ble presentert av foredragsholdere (eksisterende partnere i Vestfold klima- og energiforum) fra kommune og næringsliv. Disse innspillene finnes i kapittel 7.3. Innspill fra konferansens gruppearbeid, som bestod i å svare på forhåndsutsendte spørsmål, er oppsummert under.

Gruppearbeid med svar på spørsmål

1. Hva må nettverket levere i form av f.eks. møteplasser, kunnskapspåfyll og synlighet for klimaarbeid hos partnerne for at det skal være interessant å bli med?

Kunnskapspåfyll:

- FNs bærekraftsmål i strategisk planlegging
  - Gjennomgang av FNs bærekraftsmål med delmål (hvilke er klimarelaterte?)
  - Hvordan implementere bærekraftsmålene i virksomhetsstyringen
- Klimaregnskap
  - God statistikk på produksjon av utslipp, gode klimaregnskap (Kommunalt klimabarometer)
  - Felles modell for utregning og felles totalt klimaregnskap i klimanettverket
- Støtte for å bli sertifisert som miljøfyrtårn
- Innkjøp
  - Bærekraftige innkjøp - Hvordan kjøpe smart for å spare på lengre sikt; presentere gode case
  - Stimulere det offentlige til å bruke innkjøpsmakten aktivt
  - Få på plass innkjøpssystemer, bestillingskompetanse og kunnskap om relevant regelverk
  - Privat og offentlig innovasjonspartnerskap i anskaffelser
- Sirkulærøkonomi
  - Kartlegge potensialet for sirkularitet i regionen
  - Koble aktører for å danne mer sirkulære forretningsmodeller
- Innovasjon og digitalisering
- Praktiske løsninger innen transport, landbruk, energibruk: få frem gode prosjekt/case

Møteplasser:

- 4 møteplasser i året med personlige oppmøte
- Seminar-rekker med aktuelle tema - langtidsplan
- Arena for gode eksempler, partnerbesøk er viktig
- Workshop – f.eks. koblet til prosesser for implementering av FNs bærekraftsmål
- Ikke legge opp til frokostmøter - ta hensyn til reiseavstand og arranger samkjøring
- Streaming og webinarer
- Mindre, konkrete og spissede møteplasser, med de rette aktørene – ikke viktig med mange deltakere.

2. Hvor ligger potensialet i din organisasjon som du ønsker at klimanettverket skal ta tak i?

For kommuner:

- Klimaregnskap – her ligger det stort potensiale
- Transport, landbruk og energibruk i husholdningene
- Energibesparelse – klimagevinst og besparende.
- Innkjøp og forbruk av varer og tjenester

For bedriftsklynge:

- Hvordan få opp begeistring for det grønne skiftet/grønne veksten hos klynger og andre aktører
- Kunnskap og bevisstgjøring
- Klimaregnskap
- Leverandørutvikling
- Innovasjon Norge som sparringspartner
- Fokuserer på det positive – premier for de beste partnerne

Felles:

- Krav om tydelige klimaambisjoner
- Koble klimaregnskapet og bærekraftsmålene til økonomisk regnskap

Spørsmålspanel etter gruppearbeidet. F.v.: Gunn Spikkeland Hansen (Klimapartnere), Benjamin Rød (Vestfold Klima- og energiforum), Marianne Haukås (Telemark fylkeskommune), Kjetil Dahl (Skagerak Energi), Jan Sivert Jøsendal (prosjektleder Vestfold og Telemark fylkeskommuner) Foto: Gry Langbakk

3. Er presenterte hovedmål og delmål «riktige» i forhold til det klimanettverket dere ønsker, eller foreslår dere endringer? Har deres organisasjon konkrete klimamål?

- Tydeligere definere miljødelen eller stryke den
  - Biologisk mangfold og forurensning holdes utenfor?
  - Sirkulær økonomi inkluderes i klima.
- Fokus på klima, ev. klimatilpasning
  - En spissing kan være å stryke klimatilpasning
- Målsetning om årlig reduksjon (som Klimapartnere)
- Forslag om å inkludere energi i hovedmålet og i navnet på nettverket
- Litt løse delmål – de bør sees opp mot innspill om hva nettverket skal levere (spm. 1)
- Generelt opplysningsarbeid rettet mot publikum
- Mål koblet til samarbeid med de tre eksisterende nettverkene

4. Er det ønskelig å opprette et eget styre for klimanettverket og hvilke aktører (partnere/deltakere – organisasjoner) bør i så fall være representert der?

Det bør være et eget styre for nettverket med bred og god representasjon fra partnerne:

- Politikere i styret
- Fylkeskommune/kommune
  - viktig med adm. i styret (evt. rådmann) for forankring
  - ulike typer kommuner (liten / stor, by- og distrikt) må være representert
- Fylkesmannen – avgjørende med kommunedeltakelse i nettverket
- Styringsgruppe velges av forumet selv – både offentlige og private
- Representanter fra partnere – også bedrifter også inn i styringsgruppen
- Industri, akademia, og helsesektor
- Rullering av kun halvparten av styret på en gang
- Det offentlige bør dra finansieringen for å sikre den «røde tråden» som nettverket skal følge

5. Nevn tre vesentlige suksesskriterier for at klimanettverket skal lykkes og nå målene som settes

Suksesskriterier:

- Nettverket bør være romslig forpliktende, i retning av partnerskap
- Partnerne må oppfatte nettverket som matnyttig
  - Kommunene må levere noe inn som gjør det attraktivt å være med fra næringen
  - Holde det levende/relevant oppi alt annet som foregår
- Handlingsfokus, aksjonsrettet
  - At partnere deltar aktivt i arbeidet
- Felles mål for reduserte klimagassutslipp for selskapene/kommunene (Klimapartnere)
  - Utslippsreduksjoner og -kvantifisering.
  - Standardiserte parametere (må defineres av nettverket)
- Kompetansedeling

- Små, spisse møteplasser. Få frem at det lønner seg.
- Virkningsgrader, hvor energieffektiv energibruken er hos virksomheter
- Økt innovasjon i offentlige anskaffelser
- Nye muligheter presenteres til leverandørene
- Kommunikasjonsplattform
  - Mer kommunikasjon, mindre fag?
  - Jevn og god dialog med partnerne, konkret fordeling av oppfølgingsansvar
  - Stort nettverk, diskusjonsforum på nett hvor man kan stille spørsmål om gode eksempler
  - Synlighet, vise resultater

6. Nevn tre forslag til aktiviteter som er relevante for deres organisasjon som klimanettverket kan ta tak i når det starter opp

- Samling om fellesskapsfaktorene i den nye regionen
- Samling om FNs bærekraftsmål – da må alle bedriftene sette seg inn i dette på forhånd
- Klimaregnskap og –budsjett
- Utvikle et «kommune klimabarometer» i samarbeid med KS. Konkurrere om å bli best på klima
- Plan for aktuelle FoU-arbeid
- Kunnskapsprosjekt: Kartlegging av energisystemet i regionen i dag og i fremtiden: Hva trenger vi, hva har vi og hva er mulighetene?
- Event/konferanse: Nye energiformer/systemer for fremtiden hva kommer og hvordan legger vi til rette for dette – lokalprodusert energi vs. energieffektivisering
  - Samspillet mellom de ulike energiteknologiene: Dataselskaper AI-lagring av data, smart styring. Deltakere: NVE, energiselskapene, kompetansemiljøene, byplanleggere (smart city, arealknapphet)
- Spre informasjon om (signal-)prosjekter og innovasjonspartnerskap
  - Naturvernforbundet og andre frivillige org. blir informert om/deltar i gode eksempelprosjekter - kan være med å løfte dette
  - Markedsføre det som er bra fra nettverket
- Kompetansedeling, inkl. innovasjonspartnerskap
  - Kunnskap til både offentlige innkjøpere og næringslivet som skal svare til innkjøpene
  - Matche private og offentlige behov
  - Mål om leverandørutviklingsprosjekter innen 2 år
- Samarbeid om møteplasser (med bla. Innovasjon Norge). Små konkrete møteplasser
  - Seminarer/workshop relatert til konkrete løsninger/forslag
  - Besøk hos medlemsvirksomheter, vise eksempler
- Etablere et professorat dedikert til klima, energi og sirkulær økonomi
- Etablere samarbeid om karbonfangst, karbonbinding og karbonlagring mot landbruket, med økt produksjon av grønnsaker og biokull og biorest
  - Knytte dette mot bedre kosthold jfr. dansk satsing på å bruke vekster som er arealeffektive
- Kan vi fortsette å forvente vekst? Lavere forbruk, smartere bruk, grønne produkter
  - Grønt skifte vs. grønn vekst hvor ligger mulighetene, hva er potensialet for nye grønne arbeidsplasser (svarte, grønne og grå arbeidsplasser)?

6. Anbefalinger til fase 2

Basert på innspillene i fase 1, gjennom dialogmøter, strategiseminar og innspillskonferanse, har arbeidsgruppa utarbeidet anbefalinger til fase 2 i prosjektet – nemlig selve etableringen. Under finnes konkrete anbefalinger til organisering/styringsmodell, kobling til andre eksisterende nettverk, arbeidsoppgaver og økonomiske forutsetninger for drift. Disse anbefalingene ligger til grunn for etablering av det felles klimanettverket for Vestfold og Telemark før 1. januar 2020.

6.1 Organisering/styringsmodell for nettverket

6.1.1 Nettverksmodell

Vi foreslår å etablere nettverket etter en tilpasset klimapartnermodell - en hybrid av Klimapartner og Vestfold klima- og energiforum (VKEF). Klimapartnermodellen har basis i Klimapartnerne Agder, og stiller blant annet krav om miljøsertifisering og klimaregnskap fra sine partnere. Fylker som har etablert klimapartnernettverk inkluderer Vestland, Agder, Troms, Rogaland, Trøndelag, Østfold og Nordland.

VKEF og Klimapartnerne har flere likheter. De bygger nettverk, skaper møteplasser, deler gode eksempler og veileder aktørene. I tillegg har VKEF et sekretariat, og antall partnere som er lignende som hos Klimapartnerne. VKEF skiller seg fra Klimapartnerne ved at samarbeidspunktene med partnere er tematiske, og forankret hos fagpersoner heller enn hos toppledelsen. VKEF har heller ikke spesielle krav til aktører som ønsker å bli partnere. Klimapartnerne har i liten grad kommuner med som partnere, mens VKEF har alle kommunene i Vestfold med.

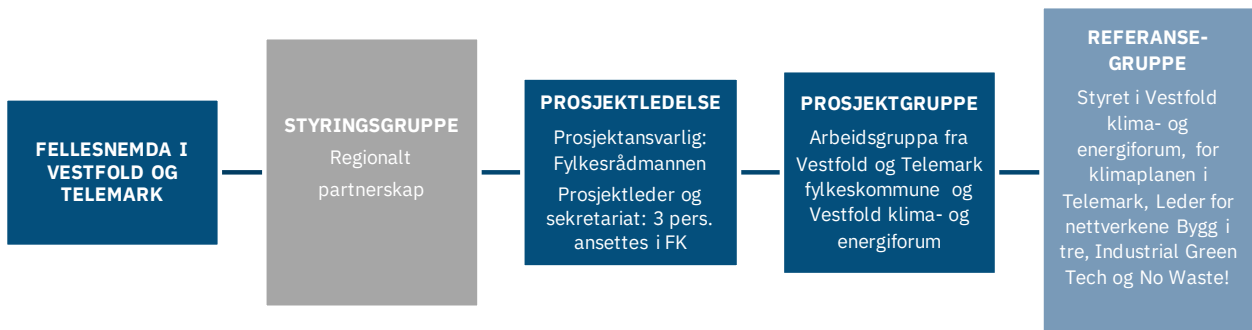
Figur 1: En hybrid av Klimapartnerne og Vestfold klima- og energiforum foreslås som modell

Det nye nettverket bør ha brede kontaktflater og et forpliktende samarbeid mellom kommuner og næringsliv i hele regionen for å nå felles mål om grønn samfunns- og næringsutvikling. Dette håper vi å oppnå ved å etablere nettverket etter en Klimapartnermodell, der eksisterende og nye partnere kan få noe lengre tid til å møte kravene om klimaregnskap og miljøsertifisering. Vi har vært i kontakt med Klimapartnerne, og muligheten for lokale tilpasninger i vår region er tilstede.

6.1.2 Styringsgruppe

Basert på innspilte forventninger fra fase 1, erfaringer fra Vestfold klima- og energiforum og klimanettverksrapporten for Telemark (Bergfald Miljørådgivere, 2018) og høringsforslaget til kunnskapsgrunnlaget «Ditt og mitt Vestfold og Telemark» (2019), anbefaler vi at klimanettverket styres av en styringsgruppe og administreres av et robust sekretariat med prosjektgruppe (fig 3).

Dagens Vestfold klima- og energiforum er styrt av en gruppe basert på partnerskapet i Vestfold, og består i dag av representanter fra fylkeskommunen, Fylkesmannen, KS, NHO, LO, og USN. Det er naturlig at en styringsgruppe for det nye klimanettverket utgår fra et partnerskap i den nye regionen, der aktørene peker på relevante personer som kan utgjøre en styringsgruppe for klimanettverket i Vestfold og Telemark.

Figur 2: Foreslått styringsmodell for det nye klimanettverket

Grunnlaget for etablering av et nytt overordnet partnerskap i Vestfold og Telemark er beskrevet i «Ditt og mitt Vestfold og Telemark», som skal behandles i fellesnemnda i august 2019. Det regionale partnerskapet skal være et overordnet sektorovergripende partnerskap med primært regionale aktører. Ved at det regionale partnerskapet sitter som styringsgruppe, kan vi sikre godt samspill med klimanettverket og andre underliggende nettverk. Anbefalingen om å etablere et overordnet og strategisk partnerskap for den nye regionen (figur 3), ble lagt frem av temakomiteen for samfunnsutviklerrollen (nedsatt av fellesnemnda).

Figur 3: Todelt struktur for samhandlingsarenaer, som skissert av temakomiteen. Hentet fra «Ditt og mitt Vestfold og Telemark» (2019)

Det overordnede regionale partnerskapet skal inkludere aktører som favner hele regionen og som sammen kan fremme vekst og bærekraftige løsninger i alle deler av Vestfold og Telemark. Et slikt partnerskap får et ansvar for å identifisere regionens utfordringer og muligheter, å profilere regionen og å fremme regionens interesser overfor statlige myndigheter. Med partnerskapet som styringsgruppe i klimanettverket, kan regional samhandling om klimaomstilling styrkes.

6.1.3 Organisatorisk forankring og lokalisering

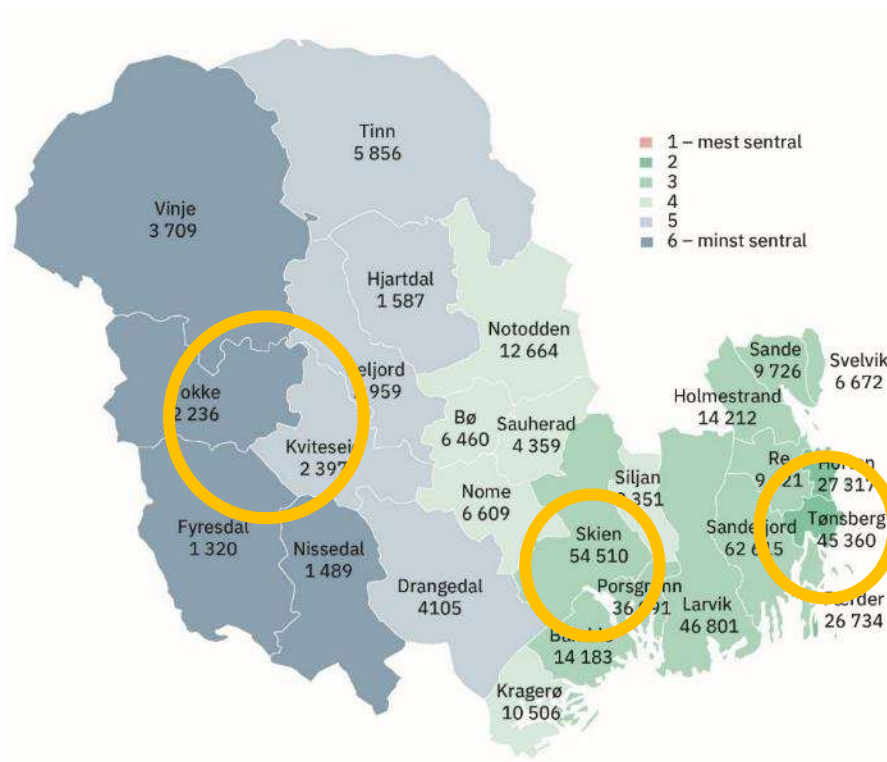
Dagens Vestfold klima- og energiforum har vært plassert hos Fylkesmannen i Vestfold, og har vært organisert som et prosjekt der. Det å være organisert som et prosjekt hos en annen og større aktør gir positive gevinster i form av redusert arbeidsbelastning knyttet til organisatoriske oppgaver, som regnskapsføring, husleie, etc. I tillegg gir en slik forankring en nyttig tilknytning til et relevant faglig miljø. Dette har vært spesielt viktig all den tid forumets sekretariat har bestått av kun én person.

For å kunne nå de målene som er foreslått i 2.1 ved gjennomføring av aktiviteter somomtalt i 6.3, anbefaler vi at sekretariatet består av 3 eller flere personer. Basert på erfaringen over fra Vestfold klima- og energiforum, ser vi at det er nyttig om sekretariatet får forankring og innblikk i flere organisasjoner. Samtidig er det hensiktsmessig om prosjekttilknytningen er til kun ett sted.

Et nytt klimanettverk i Vestfold og Telemark bør altså *organiseres som et prosjekt* i nye Vestfold og Telemark fylkeskommune, og dra nytte av de positive bieffekter det har på kontordrift, regnskap, forankring, med videre. Sekretariatet bør derfor være ansatte i Vestfold og Telemark fylkeskommune. For å skape forankring i flere organisasjoner, er det nyttig at sekretariatet er plassert i ulike andre organisasjoner.

Vi foreslår at sekretariatet fra 2020 er lokalisert hos Fylkesmannen i Tønsberg og hos en kommune eller næringslivspartner i Vest-Telemark i tillegg til en kontorplass hos fylkeskommunen i Skien/Tønsberg (figur 4). Fordeler med en slik organisering er at nettverket blir forankret bedre, hos flere, og i et større geografisk område. Samtidig vil prosjektet kan ha en solid fylkeskommunal forankring, uten å framstå som rent fylkeskommunale. For å bruke sekretariatets ressurser optimalt, er det dessuten viktig å unngå at de blir innlemmet i fylkeskommunale driftsoppgaver. Ulempene med en slik organisering er at det er krevende å skape godt samarbeid på tvers av ulike geografiske steder.

Med en slik organisering vil det være naturlig at prosjektlederen for nettverket er plassert hos fylkeskommunen. Prosjektlederen skal organisere arbeidet i sekretariatet og være både et bindeledd og en buffer mellom sekretariatet og fylkeskommunen. De fleste Klimapartnere-nettverkene i de andre fylkene har prosjektleder og sekretær ansatt og lokalisert hos fylkeskommunen.

Figur 4: Foreslått lokalisering av nettverkssekretariatet i Vest-Telemark, Skien og Tønsberg. Den nye regionen med folketall for kommunene (SSB-tall, 01.01.18)

6.1.4 Partnere i det nye nettverket

Det skal være åpent for samtlige samfunnsaktører som ønsker det å bli partner i klimanettverket. Med forbehold om at de setter seg klimamål de skal jobbe for å nå. Innspill fra fase 1 i prosjektet har imidlertid avdekket at det er et spesielt behov for og ønske om en arena der næringsliv kan møte offentlig sektor (spesielt kommunene). For optimal kompetanseutvikling og nyskaping, er det også viktig at kunnskapsmiljøene er representert i nettverket.

De eksisterende klimanettverkene No Waste! og Industrial Green Tech kan være partner i klimanettverket med en representant fra administrativt nivå (sekretariat).

VKEF og Klimapartnere Agder har i dag partnere fra næringsliv, offentlig sektor (kommunal, regional og statlig), kunnskapsmiljøer og frivillige organisasjoner.

6.2 Kobling til andre eksisterende nettverk

Basert på dialogmøtene med de eksisterende klimanettverkene (5.1.1), anbefaler vi å samarbeide tett mot både No Waste!, Industrial Green Tech og Bygg i tre som selvstendige nettverk. På sikt ønsker vi å se på mulighetene for å slå sammen Bygg i tre og det nye nettverket. Vi foreslår å formalisere samarbeidet mellom det nye nettverket og disse tre eksisterende nettverkene gjennom en erklæring.

Denne samarbeidserklæringen skal være en dokumentasjon på at vi støtter hverandre og samarbeider om aktiviteter, markedsføring og konkrete prosjekter der det er hensiktsmessig. I en slik erklæring skal rolleavklaring og ansvarsfordeling være beskrevet. Som en del av samarbeidet anbefales det på sikt å lage en felles strategi for kommunikasjon.

No Waste!, Industrial Green Tech og Bygg i tre kan være partner i klimanettverket med en representant fra administrativt nivå (sekretariat). I kraft av å være partner, har de muligheter for å bli foreslått inn i styringsgruppa av eksempelvis NHO. Eventuelt kan styret utvides med en administrativ representant fra hver av de tre eksisterende nettverkene.

6.3 Arbeidsoppgaver i klimanettverket

Arbeidsoppgavene i klimanettverket vil på overordnet nivå være knyttet til målet om klimagassreduksjon og klimatilpasning i regionen. Prioriterte temaer og aktiviteter i nettverket vil defineres i samarbeid med partnerne, med utgangspunkt i regionale planer og erfaringer fra Vestfold klima- og energiforum i fase 2. I tråd med foreslåtte delmål, kan oppgavene innen klimanettverkets prioriterte tema være:

- Kompetanseheving og nyskaping
- Veiledning, samordning og gjennomføring av tiltak for å nå klima- og energimål
- Motivere og formidle prosjekter og resultater - vise frem de beste virksomhetene/eksemplene i regionen
- Informere og søke om finansiering av tiltak
- Arrangere «workshops» om relevante klimatiltak for partnerne
- Samle, systematisere og dele kunnskap og gode eksempler fra verden utenfor

6.3.1 Prioriterte temaer

Styringsgruppen i dagens Vestfold klima- og energiforum har pekt på tre hovedområder som forumet skal jobbe med: Energismarte bygg; fossilfri transportenergi; og kommunenes klima- og energiutfordringer. Hensikten har vært å avgrense arbeidsfeltet noe, tilpasset et begrenset sekretariat. Det er nærliggende å tenke seg at disse områdene vil være aktuelle også i framtida.

I klimanettverksrapporten for Telemark (Bergfald Miljørådgivere, 2018), viste resultatene fra en omfattende spørreundersøkelse av relevante aktører i telemarkssamfunnet at ingen temaer fremstod som spesielt viktigere enn andre. Det var ønske om bredde i temaene, og at industri og klimatilpasning skulle inkluderes.

Aktuelle tema for et nytt klimanettverk kan da være:

- Fossilfri transport
- Klimavennlig energiproduksjon og energibruk
- Klimatilpasning
- Klimavennlig materialbruk
- Klimavennlig landbruk

Med flere, og nokså brede temaer for et klimanettverk kommer behovet for å avgrense arbeidet. En mulighet er å i større grad formulere arbeidet som tematiske prosjekter. Å jobbe prosjektbasert kan bidra til å spisse tematikken, gjøre det mer relevant for enkelte partnere, og også avgrense arbeidet i tid. For eksempel kan bærekraftig byggeri med fokus på økt bruk av trematerialer være et prosjekt under temaet «klimavennlig materialbruk».

6.4 Økonomiske forutsetninger for drift av nettverket

6.4.1 Budsjett for drift

Nettverkets forventede utgifter

Ressursbehovet til nettverket består i bemanning av et sekretariat på tre personer (en leder og to rådgivere), samt økonomiske midler til å gjennomføre oppgavene nevnt i 6.3 og tilhørende aktiviteter.

Estimerte årlig utgift for 2020:

Sekretariat, 3 ansatte:	3 000 000 kr
<u>Utgifter til aktiviteter:</u>	<u>1 000 000 kr</u>
TOTALT	4 000 000 kr

Inntil kr 4 000 000 anbefales dekket av fylkeskommunen i oppstartsåret 2020. Dette er meldt inn i utfordringsnotatet for 2020. De fremtidige midlene fra Klimasats-ordningen og partnerbidrag er ikke fullt på plass fra 1. januar 2020, og vil først være avklart fra 2021/2022. Dersom nettverket får på plass avtaler tidligere, kan overskytende midler settes av til fremtidige aktiviteter i nettverket.

Vi anbefaler at drift av nettverket vedtas for 4 år av gangen, og at det tidligst gjøres en vurdering om endret drift i neste valgperiode. Det blir uforutsigbart for både sekretariat og partnere dersom prosjektet må søke om nye midler hvert år.

Utgifter til sekretariat

Sekretariatet skal bestå av en prosjektleder og to rådgivere. Det er planlagt å ansette prosjektleder og én rådgiver i nettverkets sekretariat allerede høsten 2019. Dette for at oppstart i 2020 skal være gjennomførbart. Utgiftene til dette i 2019 dekkes av etableringsstøtte-midler fra Klimasats (se under) og midler satt av til klimanettverk i eksisterende budsjett (sak 34/19 i Hovedutvalg for Klima, energi og næring 24.04.19).

Utgifter til aktiviteter

Aktiviteteene i nettverket skal defineres i dialog med ny prosjektleder og partnerne høsten 2019. Et godt utgangspunkt er oppgaver og temaer definert i kapittel 6.3 sammen med innspilte aktiviteter til spørsmål 6 under kapittel 5.1.3.

Nettverkets forventede midler fra 2021/2022

Klimasats-støtte

Interkommunale nettverk kan søke Klimasats-støtte for kompetanseheving, erfaringsdeling og samarbeid om konkrete tiltak for klimagassreduksjon og omlegging til lavutslippssamfunnet. Nettverket kan få 25 000 kroner per kommune som deltar, og en kommune kan utløse støtte i ett nettverk. I den nye regionen Vestfold og Telemark, med 23 kommuner, vil maksimalt tildelte nettverksmidler fra Klimasats være kr. 575 000.

Kommunene i Telemark utløser i dag støtte fra Klimasats til medlemskap i Bygg i tre, mens kommunene i Vestfold utløser støtte til medlemskap i Vestfold klima- og energiforum. Gitt usikkerheten rundt grunnlaget for å søke om nettverksstøtte for 2020, er klimasats-midler først satt opp i budsjettet for 2020/2021.

Nettverket har allerede fått tildelt kr. 250 000 i etableringsstøtte (engangsbevilgning) fra Klimasats. Disse midlene skal imidlertid brukes til aktiviteter og arbeidstimer i etableringsfasen frem mot 2020.

Partnerbidrag

Innkommende midler via partnerbidrag er estimert på bakgrunn av erfaringer fra Vestfold klima- og energiforum (VKEF). Kommunene i Vestfold har hittil bidratt med totalt kr 250 000 til VKEF.

Fylkesmannen i Vestfold har bidratt med kr. 50 000 til VKEF, i tillegg til kontorplass for en ansatt, verdt ca. kr. 200 000. Vestfold fylkeskommune har bidratt med årlig partnerbidrag på kr. 500 000 til VKEF, i tillegg til annen prosjektstøtte.

Estimerte årlige innkommende midler fra 2021/2022:

Fylkesmannen	300 000 kr
Kommunene	500 000 kr
Fylkeskommunen	2 125 000 kr
Andre partnere	500 000 kr
<u>Klimasats</u>	<u>575 000 kr</u>
TOTALT:	4 000 000 kr

7. Vedlegg

7.1 Oppsummering fra dialogmøter

7.1.1 Dialog med No Waste!

No Waste! har 17 deltakere bestående av bedrifter, kommuner og forskningsmiljø i Telemark, Vestfold og Buskerud. De skal sammen bidra med en omstilling til en sirkulær økonomi, og har en visjon om null avfall og et klimanøytralt samfunn.

Felles muligheter og utfordringer:

- Redusere CO₂-utslipp i landbruket og samtidig gjøre det mer klimarobust
- Utvikle og eksportere teknologi for grønn karbonfangst (binde CO₂ i biologiske ressurser)
- Bruk av biodrivstoff for reduksjon CO₂-utslipp fra transport
- Hvordan nyttiggjør man seg best og mest bærekraftig av ressursene?

Forventninger til det nye nettverket:

- Samarbeid om klimaregnskap, ha felles mal og felles kurs for bedriftene som er partnere/medlemmer
  - Lage oversikt over regulativer og klimafotavtrykket til ulike biodrivstoff
- Arenaer/workshoper for å presentere muligheter og begrensninger ved regelverksendringer
- Samordning for å oppnå myndighetspåvirkning - ha god dialog med myndighetene når det gjelder reguleringer, tilrettelegging og eventuelle hindringer (eks: busser på biogass)
- Være en felles stemme mot politikere – lokalt, regionalt og nasjonalt
- Koble kommunenes behov med næringslivets sirkulære løsninger

Mulig samarbeid:

- Samordne planer
- Samarbeide om nå målene i de regionale planene på sirkulær økonomi
- Ha felles aktiviteter og felles markedsføring der det er hensiktsmessig
- Samarbeid med både nettverk, bedrifter og klynger
- Legge ut prosjektoppgaver for sommerstudenter
- Konkretisere samarbeidsformer og lage felles kommunikasjonsstrategi

Konkret forslag til formalisert samarbeid:

- Lage en erklæring om at vi støtter hverandre og samarbeider om konkrete prosjekter der det er hensiktsmessig.
- Lage en klar strategi for kommunikasjon der vi viser frem samarbeidet om å få til det grønne skiftet

7.1.2 Dialog med Industrial Green Tech

Industrial Green Tech er en miljøteknologiklynge initiert av industrinettverkene i Telemark. Klyngen fikk arena-status i november 2018, og har nå (per 160419) 30 medlemsbedrifter. Ambisjonen er å bli verdens første klimapositive industriregion og levere innovative grønne teknologiske løsninger til det globale markedet.

Felles muligheter og utfordringer:

- Sammen styrke regionens mulighet til å ligge i front på klimautslipp
- Økt samarbeid med industrien i regionen. Andre regioner bygger kompetanse raskere og finner nye løsninger for oss. Grenlandsindustrien har tidligere ikke samarbeidet noe særlig – «det har ikke vært noe behov»
- Gjøre det attraktivt for både industrien og forskningen å etablere seg i regionen
- Koble forskning mer åpent sammen med industri, jfr. Gemini-senteret og SFIer
- Erfaringsutveksling på tvers av sektorer (landbruk, transport, industri)
- Offentlig/privat samarbeid innen transport og logistikk – samordne innsats

Forventninger til det nye nettverket:

- At klimanettverket kan støtte opp under industriens behov og initiativer
- Bidra som leverandør av kompetanse
- Være informasjonskanal og spre det glade budskap, samt formidle industriens rolle
- Informere om og hjelpe til med søknader om statlig midler
- Jobbe sammen på det som er komplisert, og spesielt om CO₂ og klimaregnskap (felles standard)
- Formidling av statlige reguleringer/reguleringsplaner slik at bedriftene vet at det kommer krav
- Etablere nye koblinger/samarbeid med byggenæringen og landbruket, f.eks. blå-grønne prosjekter
- Koble kommunenes innkjøp med industriens grønne løsninger
- Bidra til samtidighet i de offentlige prosessene for å oppnå effektivitet og gevinstrealisering
- Partnerne skal være med på å forme temaene nettverket skal ta tak i
- Prosjektifisere tematikken

Mulig samarbeid:

- Klimaregnskap med standardisert metode og utvikling av indikatorer - tilpasse til ulike sektorer
- Samarbeid om temaene i regjeringens «Prosess21» - samarbeidsforum mellom industrien og beslutningstagerne
- Jobbe sammen politisk om rammebetingelser
- Formalisert samarbeid som gjør det forutsigbart og verdifullt for potensielle partnere. Dette skal ikke være en konkurranse om medlemmer
- Felles kommunikasjonsstrategi
  - Arrangementer og når vi skal ut med informasjon må samordnes
  - Felles informasjonskanal
  - Avklare informasjonsflyt og knytningpunkt.

- Rolleavklaring og ansvarsfordeling er det viktigste i et mulig samarbeid
  - Informasjonsflyt er viktig
  - Fordeling av oppgaver for å unngå dobbeltarbeid
  - Legge opp til samarbeidsmøter

7.1.3 Dialog med Bygg i tre

Bygg i tre er et interkommunalt nettverk som drives med midler fra den statlige Klimasats-ordningen. Fra 2018 har alle de 18 Telemarkskommunene og Telemark fylkeskommune vært medlem i Bygg i tre Telemark. Deres mål er økt trebruk og at kommunale virksomheter lettere skal bygge bærekraftig med tre som materiale i sine byggeprosjekter. Bygg i tre har hatt tett samarbeid med både Vestfold klima- og energiforum, Klimapartnere Agder og Tredriveren (som Fylkesmannen finansierer) i Agder, Buskerud, Telemark og Vestfold.

Felles muligheter og utfordringer:

- Muligheter for å jobbe mer helhetlig med bærekraftig byggeri i den nye regionen
  - Utvidede muligheter med større region. Større nedslagsfelt
- Samarbeide om å dekke kommunenes behov for kompetanse innen bærekraft
- Koble arbeidet med bærekraftig byggeri mot innovative anskaffelser og Nasjonalt program for leverandørutvikling
- Koble bærekraftig byggeri opp mot sirkulærøkonomi og andre av FNs bærekraftsmål

Forventninger til det nye nettverket:

- Stille krav til klimaregnskap - vise til reguleringer og forventninger fra fylke/statlig hold
- Ha oversikt over forventninger og reguleringer som medlemmene/partnerne må følge
- Bidra med kompetanse og folk nok til å serve kommunene
- Nettverk og møteplass mellom kommuner og bedrifter
- Nettverket kan med fordel ha sekretariat plassert litt rundt i fylket

Mulig samarbeid:

- Åpen for en fremtidig sammenslåing mellom Bygg i tre og det nye nettverket. Finne en god løsning på hvordan
- Jobbe med bærekraftig byggeri også inn mor næringslivet, ikke bare kommuner slik som i dag
- Ta med Tredriver-rollen inn i klimanettverket og koble mot det nasjonale Tredriverforumet. Dagens Tredriver-prosjekt varer ut 2019, slik at det er passende nå å vurdere tredriverrollen i en ny region og om arbeidet kan passe inn i et nytt klimanettverk
- Samordne krav og forventninger fra fylkeskommune og Fylkesmannen til kommunene

7.2 Innspill fra workshop på VKEFs strategiseminar

Hvordan kan nettverket bidra til at kommunene og næringslivet når klimamål?

- Bruk eksisterende møteplasser: KS, planforum, partnerskapskonferansen, etc.
- Offentlige anskaffelser er viktig: Samarbeid med Innovative Anskaffelser
- Miljøledelse bør trekkes fram som viktig: Vis fram bedrifter som går foran

Hvordan kan og bør nettverket samarbeide med næringslivet og kundene?

- Lag tydelig medieplan for å komme på med leserinnlegg og redaksjonelt innhold
- Gode historier fra næringslivet og kommuner bør komme ut for å skape gode klimaholdninger hos bedrifter og folk
- Bruk bærekraftsmålene
- Lag klimapris

Hvordan skal nettverket tenke globalt men handle lokalt?

- Offentlige innkjøp: se hele verdikjeden Bidra til kunnskapsformidling
- Bør benytte kost/nytte-prinsipp
- Kanaliser innsats der den gir mest igjen for innsatsen.
- Fokuser på region, ikke bare kommune

Hvordan skal nettverket få klimasaken ut til folket?

- Barnehager og skoler må involveres gjennom kommuner og fylkeskommuner
- Forholde oss til folk avhengig av hvilken sak innenfor klima det gjelder
- Synliggjøre hva folk tjener på å være klimavennlig
- Skape stolthet og eierskap til de tiltak som gjøres i kommunen/regionen
- Nettverket gi anbefaling av en klimakalkulator
- Gi informasjon om matsvinn og gode forbruksvaner
- Reklamere og tilrettelegge for lokale og regionale reisemål. Gratis buss?

7.3 Innspillskonferanse i klimanettverksprosjektet

Kommunens forventninger til et nytt klimanettverk

- Bidra til økt kunnskap i kommunenes klima- og energiarbeid
  - Løsninger for fornybar energi
  - klimavennlige løsninger i bygg, transport og landbruk
  - Kunnskapsgrunnlag til klimaplaner
  - Klimaregnskap/Klimabudsjett
  - Klimatilpasning?
- Bidra til erfaringsutveksling og deling av kunnskap mellom kommunene
  - samarbeid og fellesprosjekter på tvers av kommunene
- Bidra til større fokus på miljøledelse i kommunene

- Bedre forankring av klimaarbeidet i politisk og administrativ ledelse på alle nivå
- Offentlig/privat samarbeid er viktig for det grønne skifte
  - bedre samarbeid med næringslivet
  - felles forståelse
- Informere om, og bistå i, søknadsprosessen om midler fra støtteordninger som Klimasats, Enova

Bedriftenes forventninger til et nytt klimanettverk

- Å bli invitert for å bidra i region- og byplanlegging
  - Sikrer at de mest økonomiske og miljøvennlige løsningene blir valgt
- Samarbeid inn mot tiltakene som gir vesentlige bidrag
  - Løfte perspektivet og samle krefter om store og effektive tiltak
- Være et nettverk som kan realisere bedriftens strategi
- Ha partnere med stort fokus på klimaarbeid, som er sertifiserte
- Bidra til en grønn region
- Aktiviteter:
  - Faglig nettverksbygging
  - Identifisere nye muligheter for bedriftene
  - Partnerbesøk, invitere kunder og andre samarbeidspartnere
  - Informere om tilskuddsordninger
  - Synliggjøring av resultater, fremme hverandre

8. Referanser

Bergfald Miljørådgivere (2018). Klimanettverk i Telemark. Rapport april 2018. Bestilling fra Telemark fylkeskommune. Tilgjengelig fra: <https://www.bergfald.no/wp-content/uploads/2018/06/Les-rapporten-om-klimanettverk-i-Telemark.pdf>

Vestfold og Telemark fylkeskommuner (2019). Ditt og mitt Vestfold og Telemark. Et kunnskapsbilde i utvikling - Februar 2019. Tilgjengelig fra: <http://opengov.cloudapp.net/Meetings/fellesnemndvtfylke/Meetings/Details/200956?agendaItemId=200423>